

Algemene Onderwijsbond, Federatie van
Onderwijsvakorganisaties, CNV Onderwijs en FNV Overheid
T.a.v. mevrouw Van Strien
Postbus 2875
3500 GW Utrecht

Utrecht, 9 juli 2025

Onderwerp: Overleg over een nieuwe cao vanaf 1 november 2025

Geachte mevrouw Van Strien en heren Littooi, Sewgobind en Klaassen,

In januari hebben we een definitief akkoord bereikt over de huidige cao, die loopt tot 1 november 2025. In dat akkoord is afgesproken een raamwerk ‘professioneel gesprek en taakbeleid’ te ontwikkelen waaraan we momenteel intensief en constructief met elkaar werken. Inmiddels komt het overleg over een nieuwe cao ook dichterbij. Op donderdag 10 juli starten de onderhandelingen. In de planning zijn ook data in september opgenomen met het streven om voor het einde van de huidige looptijd tot een cao-akkoord te komen.

Net als in voorgaande jaren ziet de VO-raad af van een lijst met concrete wijzigingsvoorstellen. Het heeft onze voorkeur om open, aan de hand van relevante thema’s met elkaar het gesprek aan te gaan. Om vervolgens na te gaan of en zo ja, op welke wijze de cao aangepast kan worden die bijdraagt aan het oplossen van de voorliggende vraagstukken. Onderstaand treft u de thema’s aan die naar ons idee aan de cao-tafel besproken moeten worden.

Alvorens hiertoe over te gaan eerst aandacht voor onze samenwerking. Sinds enige tijd waait er een gure wind uit Den Haag met voorgenomen bezuinigingen, ingetrokken bezuinigingen en vervolgens weer nieuwe (andere) bezuinigingen. Voor de sector zijn dat onbegrijpelijke en onacceptabele ingrepen die veelal ten koste gaan van de meest kwetsbare leerlingen. Dat het ons met succes lukt om als sociale partners samen actie te voeren tegen deze maatregelen, stellen we zeer op prijs. Dat geldt ook voor onze samenwerking in het traject rond het Versterkingsplan. Hopelijk kunnen we dit doorzetten, niet alleen richting een nieuw kabinet maar ook in deze cao-onderhandelingen.

Werkdruk en werkplezier

Het tegengaan van te hoge werkdruk en vergroten van werkplezier domineert al jaren de agenda van het cao-overleg. De aandacht hiervoor is terecht want te hoge werkdruk is een bedreiging voor de onderwijskwaliteit en voor het behouden en bevorderen van werkplezier. Daarom hebben we als sociale partners al veel cao-maatregelen en initiatieven op dit terrein genomen. Lastig in het debat hierover is dat cao-partijen een vaak uiteenlopende kijk hebben op de beste en meest kansrijke aanpak. Dat is jammer. Vooral omdat over het belang van het vraagstuk geen verschil van opvatting bestaat tussen vakbonden en VO-raad.

Met de afspraak over de ontwikkeling van het raamwerk ‘professioneel gesprek en taakbeleid’ werken we nu aan een gezamenlijk route voor de aanpak van te hoge werkdruk. Een essentieel onderdeel hiervan ligt in de professionele dialoog waarin schoolleiders en leraren(teams) elkaar opzoeken en gezamenlijk tot analyse en oplossingen komen. De insteek daarbij is gericht op samenwerking met erkenning van en ruimte voor toegekende verantwoordelijkheden en professionaliteit. Niet voor niets is in de gesprekken hierover een verbinding gemaakt met de beroepsbeeld leraren, de beroepsstandaard schoolleiders en het professioneel statuut. Onze inzet is dat het raamwerk bijdraagt aan de samenwerking op school, aan een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor het geven van onderwijs en een aan een professionele leercultuur.

De VO-raad hoopt van harte dat het initiatief in het ontwikkelen van het raamwerk tot een doorbraak leidt zodat we het langdurige geschil over de beste aanpak achter ons kunnen laten. Uiteraard spreken we in het traject ook over de welke wijze en met welke afspraken de cao kan bijdragen om het gesprek op school over werkdruk en werkplezier tot een succes te maken.

Arbeidsmarktvraagstukken

De aanpak van te hoge werkdruk en het verhogen van werkplezier zijn belangrijk om de aantrekkelijkheid van het voortgezet onderwijs als werkgever te vergroten. Maar deze aanpak is niet het enige. Met het nijpende leraren- en schoolleiderstekort blijft het noodzakelijk om structureel te investeren in aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden, aantrekkelijk werk, een aantrekkelijke werkomgeving en in mogelijkheden voor professionele ontwikkeling. Dit alles gericht op het creëren en behouden van een aantrekkelijk beroep en op het vasthouden en aantrekken van (nieuwe) medewerkers. Voor de VO-raad betekent dit dat te maken afspraken telkens worden bezien vanuit de bijdrage aan een aantrekkelijk arbeidsvoorwaardenpakket.

Tegelijkertijd is de realiteit dat het arbeidsmarktvraagstuk op de korte en middellange termijn niet verdwijnt en naar verwachting structureel zal zijn. Alleen investeren in de aantrekkelijkheid van het beroep is daarom niet voldoende, er is meer nodig. Ook is het nodig naar de arbeidsorganisatie te kijken en te onderzoeken of het anders en slimmer kan c.q. om met elkaar kritisch te (blijven) kijken naar het welke activiteiten de school doet en hoe.

Sociale zekerheid

In de vorige cao-onderhandelingen is gesproken over de ruime en royale bovenwettelijke cao-arrangementen sociale zekerheid. Dat heeft nog niet geresulteerd in een afbouw van de regelingen terwijl dat ons inziens voor alle partijen voordelig zou zijn. Onze cao kent, naast de toepassing van de wettelijke werkloosheidsbepalingen, een veelheid aan extra aanvullende bepalingen in de duur en hoogte van de uitkeringen. Met de huidige arbeidsmarktkrapte is nauwelijks uit te leggen dat sociale partners er voor kiezen om inactiviteit te faciliteren terwijl de mensen zo hard nodig zijn op school.

Bovendien worden hieraan door scholen vele miljoenen euro's uitgegeven. Geld waarvoor betere en productieve bestedingen denkbaar zijn, bijvoorbeeld door extra te investeren duurzame

inzetbaarheid en HR-instrumenten. Dat zijn investeringen die voor collega's helpen om tot op hogere leeftijd gezond en met plezier actief te kunnen zijn in de school.

In deze cao-onderhandelingen wil de VO-raad daarom tot afspraken komen over het beperken van de bovenwettelijke arrangementen.

Aandacht voor de uitvoering en terugdringen complexiteit

Bij het aangaan van nieuwe cao-afspraken is belangrijk ook naar de gevolgen voor de uitvoering te kijken. In het verleden is hiervoor vaak te weinig aandacht geweest. Dat resulteerde soms tot cao-afspraken die, ondanks goede bedoelingen, op de werkvloer lastig organiseerbaar bleken. Deze kritiek is veelvuldig in de sector te horen. Het is daarom zaak elke aanstaande cao-afpraak te toetsen op de consequenties voor de uitvoeringspraktijk. Een op papier goede afspraak kan dan toch sneuvelen omdat het de uitvoeringstoets niet doorstaat.

In lijn met de aandacht voor de uitvoering ligt ook de wens op tafel om de complexiteit van de afspraken terug te dringen. Cao-bepalingen kunnen eenvoudiger en eenduidiger. In de ontwikkeling van het raamwerk hebben we deze opdracht nadrukkelijk aan de uitwerking toegevoegd. Maar het gaat verder dan dat. De VO-raad wil graag met u komen tot een vereenvoudiging in de volle breedte van het cao-boekje.

Zoals gezegd heeft deze brief niet de ambitie om alle in de onderhandelingen te bespreken onderwerpen op te sommen. Zo kunnen er in de aanloop en ook tijdens de onderhandelingen verschillende onderwerpen opkomen die om afspraken vragen. Eén daarvan betreft het vakbondsverlof en de relatie tot de GOVAK-middelen. Hierover hebben we afgelopen jaar een procesafpraak gemaakt die wij graag materieel willen maken.

Tot slot ziet de VO-raad uit naar constructieve onderhandelingen om samen tot aantrekkelijk pakket aan arbeidsvoorwaarden te komen voor alle werknemers in onze scholen.

Met vriendelijke groet

Olaf Peek
Voorzitter werkgeversdelegatie VO-raad